

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 2 lutego 2024 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju
oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce**

(druk nr 48)

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedmiotowa ustawa zmierza do przywrócenia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki uprawnień nadzorczych nad Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, zwanym dalej „Centrum”.

Centrum zostało utworzone w ramach reformy systemu nauki w Polsce jako agencja wykonawcza wdrażająca politykę naukową i innowacyjną państwa przez realizację strategicznych dla interesów państwa programów badań naukowych i prac rozwojowych określanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Nadzór nad działalnością Centrum sprawował wymieniony minister.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw uprawnienia nadzorcze nad Centrum z dniem 1 sierpnia 2022 r. zostały przekazane ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego.

W uzasadnieniu projektu opiniowanej ustawy wskazano, że „mając na uwadze wieloletnią praktykę wynikającą z funkcjonowania Centrum w ramach resortu szkolnictwa wyższego i nauki, optymalnym rozwiązaniem jest przywrócenie ministrowi kontroli nad Centrum”.

W związku z powyższym nowelizacja ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju wprowadza odpowiednie zmiany w tym zakresie.

Jednocześnie nowelizacja ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zmierza do przywrócenia finansowania realizacji zadań przez Centrum oraz bieżących kosztów jego działalności ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Niezależnie od powyższego uznano za celowe doprecyzowanie zasady powoływania przez Centrum spółek prawa handlowego i uczestniczenia w takich spółkach przez Centrum, poprzez uzależnienie tego typu czynności od uprzedniej zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

W konsekwencji wprowadzanych zmian ustawa w szczególności reguluje sytuację prawną pracowników i urzędników służby cywilnej, związaną ze zmianą pracodawcy, zatrudnionych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego i realizujących zadania, które zostaną przekazane niniejszą ustawą ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Ponadto ustawa upoważnia Prezesa Rady Ministrów do wydania rozporządzenia w celu dokonania przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, między częściami, działami i rozdziałami budżetu państwa, z zachowaniem przeznaczenia środków publicznych wynikającego z ustawy budżetowej.

Zawiera ona także delegację ustawową do określenia przez Prezesa Rady Ministrów, w drodze zarządzenia, przeznaczenia składników majątkowych będących przed dniem wejścia w życie przedmiotowej ustawy w posiadaniu ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, a przeznaczonych do realizacji zadań, które zostaną przekazane ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Jednocześnie przewiduje się, że Dyrektor Centrum oraz członek Komitetu Sterującego do spraw badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze bezpieczeństwa i obronności państwa, będący przedstawicielem ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, będą pełnili swoje funkcje do końca kadencji, na którą zostali wybrani, o ile nie zostaną odwołani przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie opiniowanej ustawy.

Ustawa ma wejść w życie w po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu zobowiązującego dotychczasowego pracodawcę do zawiadomienia na piśmie pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, którzy na mocy ustawy staną się pracownikami urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw

szkolnictwa wyższego i nauki, o zmianach, jakie mają nastąpić w zakresie ich stosunków pracy. Przepis ten ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (druk sejmowy nr 171) pochodził z przedłożenia rządowego.

Marszałek Sejmu skierował projekt do pierwszego czytania do Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Komisja, po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu projektu ustawy na posiedzeniu w dniu 25 stycznia 2024 r. i wniosła o jego uchwalenie w kształcie przyjętym w sprawozdaniu (druk nr 181). W odniesieniu do przedłożenia rządowego zostały wprowadzone zmiany o charakterze redakcyjnym i legislacyjnym.

Podczas drugiego czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 25 stycznia 2024 r. nie zostały wniesione poprawki i w związku z tym niezwłocznie przystąpiono do trzeciego czytania.

Sejm uchwalił ustawę na posiedzeniu w dniu 26 stycznia 2024 r.

Za przyjęciem ustawy opowiedziało się posłów 240, 177 było przeciw, 17 posłów wstrzymało się od głosu.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Danuta Drypa

Główny legislator